

STAPPENPLAN als de leerling zichzelf, de leraar en klasgenoten stoort....

Herstelgericht omgaan met grensoverschrijdend gedrag en .... In verbinding blijven

Assertief, kwetsbaar en zorgzaam!

*De keuze om de lessen te storen is een onaanvaardbare keuze en wordt ernstig genomen
De keuze om de lessen te blijven verstoren zal resulteren in logische consequenties.*

Stap 1: leerling-vakleraar)

- 1 Geef een drietal duidelijke opmerkingen over 'storend' gedrag, zoals
  - ✓ Oogcontact met duidelijke boodschap *"ik zie en hoor dat je stoort"*
  - ✓ Stap naar de leerling, tik op schouder en doet teken om te stoppen
  - ✓ *"enig idee wie je stoort met dit gebabbel, gelach, ... gedrag?"*
  - ✓ *"denk je ook aan je klasgenoten als je dit gedrag stelt?"*
  - ✓ .....
- 2 Adem rustig om te voorkomen dat je met irritatie, boosheid reageert en wees concreet en duidelijk in je boodschap:
  - ✓ (wat zie, hoor, ...je?) *"ik zie je opnieuw babbelen met je buurman..."*
  - ✓ (hoe raakt dit gedrag jou?) *"ik voel irritatie opkomen en ik ben bezorgd dat je straks niet meer kan volgen"*
  - ✓ (wat heb je nodig om goed te kunnen lesgeven?) *"als ik goed wil lesgeven dat heb ik nood aan rust en stilte"*
  - ✓ (waarover maak jij je zorgen als goede leerkracht?) *"ik zou graag hebben dat iedereen in de klas mijn uitleg begrijpt en morgen een goede toets kan maken"*
  - ✓ Verzoek aan de leerling (= verbinding behouden): *"wil jij a.u.b. nu zwijgen, de les rustig volgen en stoppen met jezelf en anderen te storen"*
  - ✓ Herinner de leerling aan:
    - Afgesproken gedragscode
    - Geef leerling een reflectiekaart op zijn tafel
    - Laat leerling 2 ' op gang met open deur reflecteren met reflectiekaart
3. Laat niet los vooraleer de leerling jouw verzoek heeft ingevuld (*"ja mevrouw", "sorry mevrouw" ....*) en geef voorbeeld van beleefdheid en respect door te zeggen *"dank u wel"*
Geef eventueel nog blijk van waardering als leerling verantwoordelijkheid neemt : *"ik kan appreciëren dat ie ie positief herpakt"*.

LL neemt **geen verantwoordelijkheid** en zet storend gedrag verder. Spreek je ontgoocheling en bezorgdheid uit over het gedrag, maar ook je geloof en vertrouwen in zijn persoon.

LL neemt **verantwoordelijkheid** en herpakt zich zonder opmerking: spreek waardering uit en ga voort met de les.

↓

Stap 2 - II - vakleraar - tit.

1 (adem, wacht even, blij vooral beleefd, rustig en vriendelijk en bedenk 'het is een leerling met een probleem') ".....(naam), ik gaf je vandaag reeds ..... opmerkingen over ..... benoem gedrag) en maakte je ook duidelijk wat de impact is van dit gedrag op jezelf mij en de andere leerlingen. Je neemt je verantwoordelijkheid niet op!"

2 "Mag ik jou agenda dan kan ik een bericht schrijven aan je ouders om mee toe te zien op je studiehouding en jou mee te ondersteunen."

→ Geeft leerling gewillig agenda: schrijf nota

→ **Weigert leerling agenda te overhandigen:** "Ik ga niet in discussie, Ik noteer jouw naam en geef deze weigering door aan klastitularis en je ouders".

LL neemt **zijn verantwoordelijkheid nog niet** en blijft storend gedrag vertonen. Spreek je ontgoocheling en bezorgdheid uit over het gedrag, maar ook je geloof en vertrouwen in zijn persoon.

LL neemt **verantwoordelijkheid** en herpakt zich : communiceer met ouders en team en blij waardering uitspreken voor zijn inzet (wat aandacht krijgt groeit)

↓

Stap 3 - II – vakleraar -

"Na overleg met het lerarenteam, de directie en je ouders blij je volharden in dit storend gedrag. Ik communiceer dit met de titularis en het lerarenteam." ..... (naam buddyleraar) zal met jou (en je ouders) een afspraak maken voor een overleg. Samen willen we nagaan wat nodig is om meer verantwoordelijkheid te nemen voor een positieve studiemotivatie, inzet en versterken van je relatie met leerkrachten en leerlingen. De afspraken die we hier samen kunnen maken leggen we schriftelijk vast op een '**werkpuntenblad**' waarop ook personen en situaties die jou hierbij kunnen ondersteunen zullen vermeld worden. Elke week op kan je (naam buddyleraar) even opzoeken en je gedrag evalueren, kijken of er kan worden bijgestuurd of meer ondersteuning nodig is. Het blijft voor de school belangrijk dat je de nadelen, en storingen die dit gedrag teweeg brengen bij anderen herstelt. Is dit duidelijk voor jou?"

Wacht rustig op antwoord en bevestiging. Ga zeker niet in discussie. Herhaal eventueel je vraag "is dit duidelijk voor jou, ik verwacht enkel een ja of een neen." Je verwacht een beleefd antwoord van de leerling en dat zal er

LL neemt **zijn verantwoordelijkheid nog niet op**. **Werkpuntenblad en opvolging** gedurende 3 weken door buddy-leraar die communiceert met lerarenteam en ouders.

LL komt tot meer inzicht , begint zijn verantwoordelijkheid op te nemen: communiceer met ouders en team en vraag aan alle leraren, aan ouders waardering uit te spreken voor zijn inzet (wat aandacht krijgt groeit!)

↓

Stap 4 – Rondetafeloverleg: II – vakleraar – tit – buddyleraar -LB-

“..... (naam leerling), we hebben 3 weken inspanningen gedaan om je gedrag ..... om te buigen tot een gedrag dat jezelf, de leraar en klasgenoten helpt voor een betere studiesfeer. We stellen vast (samen met ouders en team en jezelf) dat nog meer ondersteuning nodig is. Daarom stellen we de verdere stap voor, nl. een **begeleidingstraject met oplopende consequenties**. Dit houdt in dat we samen op zoek gaan naar de drie gedragingen die het moeilijkst om te buigen zijn tot positieve gedragingen voor een **positief leerproces**.”
“De consequenties hiervan overleggen we samen. Als we er niet samen uitgeraken zal de vertegenwoordiger van het lerarenteam voorstellen doen.”
Zie blad begeleidingstraject.

Leerling blijft volharden in negatief gedrag en legt werkpunten naast zich neer.

Ronde tafeloverleg II – ouders – tit – buddyleraar- LB

Opmaak van een **begeleidingstraject** met oplopende consequenties.

De leerling heeft **voldoende vaardigheden verworven** om zijn negatief gedrag om te buigen. Communiceer met ouders en team en vraag aan alle leraren, aan ouders waardering uit te spreken voor zijn inzet (wat aandacht krijgt groeit!)

↓

Stap 5 - II – vakleraar – tit – CLB – NAFT - buddyleraar-LB-

De achterliggende noden worden door het team verder onderzocht. Leerling wordt verwezen naar de leerlingbegeleider -> CLB -> buitenschoolse begeleiding -> NAFT traject.

Het negatieve gedrag wordt **probleemgedrag**, stoort ernstig het leerproces.
De achterliggende noden worden door het team verder onderzocht. Leerling wordt verwezen naar de leerlingbegeleider -> CLB -> buitenschoolse begeleiding -> NAFT traject

De leerling heeft **voldoende vaardigheden verworven** om zijn negatief gedrag om te buigen. Communiceer met ouders en team en vraag aan alle leraren, aan ouders waardering uit te spreken voor zijn inzet (wat aandacht krijgt groeit!)

Werkpuntenkaart

Naam: ..... Samen met .....(buddyleraar)

Datum: week van .....

Einde van de week: datum overleg met .....(buddyleraar)

3 werkpunten waarvan ik denk dat ik ze een week kan volhouden:

Werkpunt 1	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Ik vraag als ik van mijn stoel wil opstaan.					
Werkpunt 2	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Ik kom niet als laatste binnen in de les.					
Werkpunt 3	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Ik blijf respectvol als iemand een fout maakt.					

Ronde tafel gesprek **SAMEN** met

- leerling
- ouder(s),
- Buddyleraar (ondersteuner) - titularis
- klasgenoot (klasverantwoordelijke, of vriend van betrokken leerling)

➤ **Bedoeling** van dit overleg en het opmaken van een begeleidingstraject is om

1. **Samen op zoek** te gaan naar de achterliggende reden (nood, behoefte) van dit storende gedrag.
2. De leerling **inzicht** te geven in de impact van dit gedrag op eigen leerproces, op leraren, ouders en klasgenoten.
3. De leerling **verantwoordelijkheid** leren nemen voor
  - eigen gedrag en gedragsverandering,
  - de studiesfeer in de klas,
  - verbondenheid met de hele schoolgemeenschap.

➤ **Een begeleidingstraject houdt in**

1. Bepalen van het **gedrag** dat meest problemen stelt.
2. Onderzoeken van de onderliggende **noden**.
3. Nagaan hoe deze **noden** op een positieve manier kunnen **ingevuld** worden.
4. Nagaan wie en wat de leerling hiervoor kan **ondersteunen**.
5. Bewustmaking dat gedrag een keuze is en dat een keuze voor negatief gedrag negatieve **consequenties** en de keuze voor positief gedrag positieve consequenties inhoudt.
6. Bewustmaking dat er consequenties kunnen zijn die onderliggende noden wel invullen en de **schade** toegebracht door het storend gedrag kunnen **herstellen**.

➤ **Een begeleidingstraject voorkomt dat de leerling**

1. Gelabeld wordt als een 'probleem leerling'.
2. Gestraft wordt voor een gedrag dat hijzelf nog niet kan veranderen wegens gebrek aan vaardigheden.
3. Uitgesloten wordt uit de schoolgemeenschap.
4. Door de exclusie zijn persoonlijke groei nog meer uit evenwicht wordt gebracht.
5. Geen verantwoordelijkheid leert nemen om grip te krijgen op eigen functioneren.

➤ **Een leerling die na heel dit traject nog geen verantwoordelijkheid neemt**

1. Geeft aan een dieper probleem te hebben.
2. Wijst de aanpak van het lerarenteam en klasgenoten af
3. Vraagt als jongere extra begeleiding voor zijn groei naar volwassenheid. (leerlingbegeleiding - > CLB -> externe begeleidingsdiensten -> psychiatrie -> ...)

Begeleidingstraject									
1	<p>Van : ..... (naam)</p> <p>Opgemaakt : in samenwerking met .....(buddyleraar)</p>								
2	<p>Ik neem de verantwoordelijkheid om te werken aan</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....(max. 3 storende gedragingen)</p>								
3	<p>De achterliggende reden dat ik het hier zo moeilijk mee heb is .....</p> <p>.....</p> <p>Ik heb nood aan .....</p> <p>.....</p>								
4	<p>Om te voorkomen dat ik mezelf, mijn klasgenoten en de leraar benadeel, stoor, ga ik proberen .....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>								
5	<p>Wie en wat kan mij hierbij ondersteunen?</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>								
6	<p>Consequenties als ik mijn verantwoordelijkheid niet neem zijn</p> <ul style="list-style-type: none"> • ..... • 								
7	<p>Evaluatie van afgelopen periode doe ik samen met ..... (naam buddyleraar) (en ouder)</p> <p>(datum / uur / plaats) .....</p>								
8	<p>Opgemaakt, op .....(datum)</p> <p>Handtekening voor akkoord</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 25%;">Leerling</td> <td style="width: 25%;">vertegenwoordiger van het lerarenteam</td> <td style="width: 25%;">ouder</td> <td style="width: 25%;">ondersteuner</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> </table>	Leerling	vertegenwoordiger van het lerarenteam	ouder	ondersteuner	.....	.....	.....	.....
Leerling	vertegenwoordiger van het lerarenteam	ouder	ondersteuner						
.....	.....	.....	.....						